

Etelä-Savon maakuntaliitto vastaa seuraaviin annettuihin kysymyksiin liittyen Ilmasto- ja energiastrategiassa esitettäviin linjauksiin:

1) Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen ja nielujen kasvattaminen (strategian luku 2.1)

Rakentamiseen liittyvillä uusilla vähähiilisyssäädöksillä voidaan tehokkaasti vähentää kasvihuonekaasupäästöjä. Ne voivat kuitenkin nostaa rakennuskustannuksia, mikä tulee ottaa huomioon säädöksiä valmisteltaessa.

2) Uusiutuvan energian edistäminen (strategian luku 2.2)

Etelä-Savon maakuntaliitto pitää erinomaisena sitä, että biokaasulaitoksia, biokaasun tuotantoa ja maaseutuyritysten energiainvestointeja tuetaan. Maatalousyritykset ovat tällä hetkellä kannattavuutensa rajoilla energian ja mm. lannoitekustannusten noustua, näin ollen tuki kaikille investoinneille on tarpeen ja edesauttaa investointien toteuttamista.

Uusiutuvan sähkön tuotantoa pitäisi edistää tasapuolisesti koko maassa, esimerkiksi tuulivoiman rakentaminen myös Itä-Suomeen tulee olla mahdollista. Nyt tätä hankaloittaa puolustusvoimien tutkavaikutukset. Etelä-Savon maakuntaliitto esittää, että valtion tasolla selvitettäisiin tuulivoimarakentamisen mahdollisuudet ja edellytykset tutkien vaikutusalueella sekä se, miten tuulivoiman rakentamisen estyminen vaikuttaa Itä-Suomen kehitykseen. Olisi myös selvitettävä, voidaanko tutkajärjestelmiä uusia siten, että tuulivoimalat eivät enää vaikuttasi niiden toimintaan. Mikäli tuulivoimaa ei voida Itä-Suomeen rakentaa tulisi harkita kompensointitapoja alueille, esim. muiden valtion tukemien vihreän siirtymän energiainvestointien suuntaamista Itä-Suomeen.

3) Vety ja sähköpoltoaineet (strategian luku 2.3)

Vetyenergian kasvutavoitteet vaikuttavat kunnianhimoisilta, niiden toteutuminen vaatii valtiolta tutkimus- ja käynnistystukea.

4) Energiatehokkuuden edistäminen (strategian luku 2.4)

Ehdotus alueellisen energianeuvonnan tuen vakiinnuttamisesta on kannatettava. Energianeuvonta niin pk-yrityksille kuin kansalaisille on keskeistä energiatehokkuustoimien toteuttamisessa. Energianeuvontaa ja avustuksia tulee lisätä ei vain aluetasolla vaan myös kuntatasolla. Asiantuntemusta puuttuu useissa kunnissa samoin osaavia suunnittelijoita. Alan koulutukseen tulisi kiinnittää huomiota.

5) Energian toimitus- ja huoltovarmuus (strategian luku 2.5)

Energian toimitus- ja huoltovarmuusasiat on otettu kiitettävästi huomioon ilmasto- ja energiastrategiassa. Toimitus- ja huoltovarmuuden turvaamiseksi on tärkeää rakentaa nopeasti riittävä bioenergiaterminaaliverkosto, mikä suunnitelmassa on huomioitukin. Etelä-Savon maakuntaliitolla on valmius osoittaa biomassaterminaalit maakuntakaavassa strategian mukaisesti. Biokaasun merkitystä huoltovarmuuden osana tulee korostaa aiempaa enemmän.

On otettava huomioon maailmantilanteen nopeiden muutosten vaikutukset energian toimitus- ja huoltovarmuuteen.

Strategiassa todetaan, että metsätieverkoston kunnosta tulee huolehtia. Etelä-Savon maakuntaliitto huomauttaa, että puuhuollon turvaamisen näkökulmasta on tarpeen huolehtia koko alempiasteisen tieverkon kunnosta, ei pelkästään metsätieverkoston.

Nuorten metsien hoidon tuki ja kannuste pienpuun keruuseen on välttämättömiä toimia, jotta puu saadaan liikkeelle ja metsien kunto paranee ja hoidon rästit vähenevät.

6) Ydinenergian käyttö (strategian luku 2.6)

- Yhdyn tämän osa-alueen linjauksiin

7) Energiamarkkinoiden kehittäminen (strategian luku 2.7)

Etelä-Savon maakuntaliitto pitää tärkeänä, että sähköverkkoa kehitetään tasapuolisesti maan eri osissa, näin mahdollistetaan paljon sähköä käyttävän teollisuuden sijoittuminen maan kaikkiiin osiin. Lisäksi on tärkeää hillitä sähkön siirtohintoja ja mahdollistaa hajautettu sähköntuotanto ja yksityisten sähkönkäyttäjien mahdollisuus myydä ylijäämäsähköään verkkoon.

8) Tutkimus, innovointi ja kilpailukyky (strategian luku 2.8)

- Yhdyn tämän osa-alueen linjauksiin

9) Verotus (strategian luku 2.9)

Etelä-Savon maakuntaliitto esittää, että lämmitystapamuutoksia tukeva kotitalousvähennys olisi kasvukeskusten ulkopuolella suurempi johtuen kiinteistöjen alhaisemmasta arvosta. Suomessa on monta aluetta, joissa itse kiinteistö voi olla arvoltaan pienempi kuin sen tarvitseman energia- tai lämmitystaparemontin kustannus. Näillä alueilla korotettu tuki voisi edesauttaa energiaremonttien tekemistä. Tukien porrastaminen paitsi tuloryhmittäin myös alueittain lisäisi yhdenvertaisuutta.

10) Ilmastonmuutokseen sopeutumisen vahvistaminen (strategian luku 2.10)

Hyvä että Ilmastonmuutoksen vaikutukset huomioidaan sekä kansallisesti että alueilla strategisessa päätöksenteossa ja toiminnan suunnittelussa. Varautuminen ja sopeutuminen edellyttävät riskien analysointia sekä vaikutusten ennakoitua. Onko vastuutahot linjattu riittävän selvästi? Onko kuntien velvollisuuksien lisääntyminen otettu huomioon valtiosuoksissa?

11) EU-vaikuttaminen (strategian luku 2.11)

- Yhdyn tämän osa-alueen linjauksiin

Kysymykset Ilmasto- ja energiastrategian linjausten vaikutuksista

1) Ilmastotavoitteiden saavuttaminen (strategian luku 3.1)

- Yhdyn tämän osa-alueen arvioihin

2) Valtiontalousvaikutukset (strategian luku 3.2)

- Yhdyn tämän osa-alueen arvioihin

3) Kansantalousvaikutukset (strategian luku 3.3)

- Yhdyn tämän osa-alueen arvioihin

4) Perus- ja ihmisoikeusvaikutukset (strategian luku 3.4) sekä sukupuolivaikutukset (strategian luku 3.5)

Ilmasto- ja energiastrategiasta on tehty kattava ja perusteellinen vaikutusten arviointi. Arvioinnissa on painotettu sosiaalisia vaikutuksia, mikä on perusteltua. Etenkin se, että toimenpiteiden vaikutuksia on tarkasteltu myös perusoikeusnäkökulmasta, on positiivinen muutos ja lisää aikaisemmin tehtyihin suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arviointeihin. Maanomistajien oikeudet on turvattava strategian toteuttamisessa.

5) Vaikutus energiajärjestelmään (strategian luku 4)

Suunnitelmassa on hyvin kuvattu nykyistä energiajärjestelmää sekä siihen liittyviä ongelmia tilanteessa, jossa energian tuonnista Venäjältä halutaan päästä eroon. Etelä-Savo koskettaa eniten puupolttoaineeseen kohdistuva lisääntyvä kysyntä sekä edellytykset vastata tähän kysyntään. Vaikutuksia tähän on kuvattu realistisesti.

Strategiassa tulisi huomioida laajemmin erilaisten älykkäiden järjestelmien riskit ja toimintavarmuus. Riskeinä erityisesti tietoturvallisuus ja ilmastonmuutoksen aiheuttamat infrastruktuurivahingot. Samoin älykkäiden järjestelmien omaa energiankulutusta tulisi nostaa esiin. Riskinarviointiin tulisi kiinnittää erityishuomiota myös SMR järjestelmien osalta.

Suomen vetystategia (strategian luvut 7.2 ja 2.3)

- Yhdyn tämän osa-alueen arvioihin